

Dosarul nr. 3ra-1025/22
2-20127188-01-3ra-05102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătoria

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Gospodăria Țărănească „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Gospodăriei Țărănești „Stoianov Ivan Petru” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie de respingere a acțiunii și restituirea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice, ca neîntemeiate

constată:

La 8 octombrie 2020, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 12 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat că în anul 2019, a înființat o plantație pomicolă livadă de prune și pere cu suprafața de 12,13 ha.

A menționat că în același an, a înaintat un dosar pentru subvenționare, care a fost respins din cauza că certificatele biologice au fost eliberate pe persoană fizică.

Din acest motiv, la fel în anul 2019, a mai depus un nou dosar, deja cu problema rezolvată, însă i-a refuzat din nou, pe motiv că 5-6 % din pomi nu au fost prinși.

Ulterior, înlăturând și această lacună, a înaintat în anul 2020 dosarul pentru subvenționare nr. 1.2-P/2006CT1334, iar la 23 iunie 2020 a fost emisă notificarea cu privire la informarea despre respingerea cererii, dosarul de subvenționare fiind considerat neeligibil, în temeiul pct. 123 al Regulamentului cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017.

Iregularitățile au fost reflectate în procesul-verbal de constatare nr. 5 din 23 iunie 2020, pe motivul depistării de către autoritatea publică pârâtă a următoarelor neajunsuri: lipsa actului de trecere a plantațiilor perene în grupa de reconstrucție sau restabilire, conform actului de inventariere a plantațiilor procentul de prindere a plantației pomicole constituie 95 %, ceea ce nu permite trecerea plantației în grupa reconstrucție, certificatele de valoare biologică sunt eliberate pe persoana fizică.

A obiectat că procesul-verbal nr. 5 din 23 iunie 2020 cu privire la constatarea iregularităților, notificarea cu privire la informarea respingerii cererii nr. 5 din 23 iunie 2020 și refuzul nr. 734/04 din 1 septembrie 2020 de a revizui dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/2006CT1334 sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece pct. 15 din Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017, nu ar fi aplicabil situației sale, având în vedere că în cazul depunerii cererii de retragere a dosarului de subvenționare, examinarea acestuia se stopează, iar dosarul va obține statut de dosar retras, cu arhivarea ulterioară și nu pot fi retrase dosarele de subvenționare în privința cărora există o decizie aprobată sau în care au fost constatate iregularități manifestate prin prezentarea datelor denaturate.

Mai mult, pct. 123 din același Regulament acordă posibilitatea de a depune un dosar de subvenționare după înlăturarea neajunsurilor, ceea ce a efectuat în cazul dat, iar cerințele trebuiau să-i fie admise.

Și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor Regulamentului cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017, art. 162, 164, 189, 206, 211, 212, 214, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat: 1) admiterea acțiunii; 2) anularea procesului-verbal nr. 5 al Oficiului teritorial Cahul al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din 23 iunie 2020 cu privire la constatarea iregularităților; 3) anularea notificării cu privire la informarea respingerii cererii nr. 5 din 23 iunie 2020; 4) anularea refuzului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 734/04 din 1 septembrie 2020 de a revizui dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/2006CT1334, precum și a deciziilor ulterioare în acest sens; 5) obligarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să emită decizia privind acordarea GȚ „Stoianov Ivan Petru” a subvenției conform submăsurii 1.2 a Regulamentului privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din

21 iunie 2017 – înființarea plantațiilor de prun pe suprafața de 12,13 ha în valoarea prevăzută de legislația în vigoare.

Prin hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea.

A fost anulat procesul-verbal nr. 5 din 23 iunie 2020 cu privire la constatarea iregularităților, întocmit de către Oficiul teritorial Cahul al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, precum și răspunsul nr. 734/04 din 1 septembrie 2020, emis de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

A fost obligată Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să emită decizie, în temeiul căreia să acorde GȚ „Stoianov Ivan Petru” subvenția conform submăsurii 1.2 din Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 – înființarea plantațiilor de prun pe suprafața de 12,13 ha, în valoarea prevăzută de legislația în vigoare.

A fost încasată din contul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în beneficiul GȚ „Stoianov Ivan Petru” suma de 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, excedentul fiind respins ca neîntemeiat.

Întru argumentarea soluției adoptate, prima instanță a reținut că, din analiza acțiunilor desfășurate de către GȚ „Stoianov Ivan Petru” pe marginea obținerii dreptului la subvenționare, se constată intenția clară a acestuia de a obține subvenția cuvenită potrivit legii și insistența de a îndeplini exigențele impuse în coraport cu dosarul de subvenționare.

Totodată, a fost stabilit că GȚ „Stoianov Ivan Petru” nu a manifestat voința de a retrage dosarul de subvenționare, iar în accepțiunea pct. 15 din Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, o asemenea conduită nici nu putea fi operabilă, dată fiind existența proceselor-verbale de constatare a iregularităților.

În lumina aceluiași câmp normativ, doar dosarele de subvenționare respinse în urma constatării iregularităților prin prezentarea datelor neveridice pot împiedică redepunerea lor ulterioară la aceeași măsură, ceea ce nu s-a atestat în prezenta cauză.

Or, în virtutea pct. 123, 130 din Regulamentul nominalizat, un nou dosar de subvenționare poate fi depus de către solicitant pentru aceeași măsură de sprijin în condiții generale, dar nu mai devreme de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii procesului-verbal de constatare a iregularităților și doar după înlăturarea circumstanțelor ce au servit drept temei pentru respingerea acesteia anterior.

În acest context juridic, aplicabil în cauza deferită judecătii, Regulamentul nu stabilește posibilitatea de a depune dosarul de subvenționare doar o singură dată, totodată, urmează a se face distincție între depunerea unui nou dosar de subvenționare și solicitarea reexaminării dosarului de subvenționare.

La caz, lacunele reliefate în procesul-verbal nr. 5 din 23 iunie 2020 cu privire la constatarea iregularităților la momentul depunerii dosarului de subvenționare erau lichidate de către GȚ ”Stoianov Ivan Petru”.

Instanța de judecată a remarcat că în decizia Comisiei de examinare a cererilor prelabile din cadrul AIPA nr. P-45/5079 din 28 octombrie 2020, au fost demontate cerințele impuse arbitrar de către Oficiul teritorial Cahul în cuprinsul procesului-verbal nr. 5 din 23 iunie 2020.

De asemenea, răspunsul AIPA nr. 734/04 din 1 septembrie 2020, fiind fundamentat în principal pe imposibilitatea depunerii repetate a dosarului de subvenționare, nu dispune de o argumentare legală plauzibilă, ba mai mult, Regulamentul disputat nu stabilește ca sancțiune pentru depunerea repetată a dosarului de subvenționare – declararea neeligibilității dosarului și stoparea procedurii de examinare.

În concluzie, a reliefat instanța că, dat fiind faptul că AIPA a acționat *ultra vires* atunci când a examinat dosarul de subvenționare, procesul-verbal nr. 5 din 23 iunie 2020 cu privire la constatarea iregularităților întocmit de către Oficiul Teritorial Cahul al AIPA, precum și răspunsul nr. 734/04 din 1 septembrie 2020 emis de către AIPA sunt susceptibile anulării și, pe cale de consecință, AIPA urmează să emită decizie în temeiul căreia să acorde GȚ ”Stoianov Ivan Petru” subvenția conform submăsurii 1.2 din Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 – înființarea plantațiilor de prun pe suprafața de 12,13 ha, în valoarea prevăzută de legislația în vigoare.

În ceea ce vizează cheltuielile de asistență juridică revendicate de partea reclamantă, instanța de judecată a apreciat ca fiind rezonabil, necesar și realmente angajat, cuantumul de 1 000 lei, excedentul neîncasat fiind pasibil respingerii ca neîntemeiat.

La 11 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 24 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

Prin decizia din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie de respingere a acțiunii și restituirea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice, ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că GȚ „Stoianov Ivan Petru” a epuizat căile de depunere a cererilor de subvenționare pentru anul 2019 pentru submăsura 1.2-P ”Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a

plantațiilor pomicole”, în contextul în care pct. 15 al Regulamentului sus-menționat statuează expres că în cazul respingerii dosarului în urma constatării iregularităților, acestea pot fi redepuse la aceeași măsură doar o singură dată, iar cererea GȚ „Stoianov Ivan Petru” din 11 iunie 2020 a fost prezentată apelantei a treia dată, situație ce nu se încadrează în exigențele normei nominalizate.

În acest context, instanța de apel nu a reținut argumentele intimatului, cu referire la pct. 123 și pct. 130 ale Regulamentului nominalizat, privind faptul că doar dosarele de subvenționare respinse în urma constatării iregularităților prin prezentarea datelor neveridice pot împiedica redepunerea lor ulterioară la aceeași măsură, or, această situație survine în cazul introducerii solicitantului în lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții, fapt realizabil chiar și după prima cerere, pe când numărul de posibilități de depunere a dosarelor repetat este limitat de pct. 15 al Regulamentului vizat, ce are în raport cu normele generale invocate de prima instanță, caracter special, aplicabil prioritar față de normele generale, ce reglementează modalitatea de depunere a dosarelor repetat, însă nu înlătură efectele și limitele instituite de pct. 15 al Regulamentului nominalizat.

Prin urmare, a conchis instanța de apel că admiterea neregularităților la depunerea dosarelor de către solicitanți este imputabilă exclusiv acestora, deoarece anume în sarcina solicitanților se impune obligația de a nu admite la depunerea cererilor și materialelor iregularități, normele pertinente statuând suficient de cert consecințele nerespectării acestor obligații, astfel încât transpunerea răspunderii pentru atitudinea intimatului pe seama autorității publice pârâte nu este admisibilă.

La 30 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 25 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran a depus recurs motivat împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În motivarea recursului a invocat că susține pe deplin argumentele primei instanțe, prin a cărei hotărâre a fost admisă acțiunea.

A consemnat că argumentele susținute de către prima instanță a fost neglijate de instanța de apel, iar legislația a fost interpretată în mod eronat.

Mai mult, instanța de apel nu a clarificat situația de fapt a litigiului dedus judecătorește.

Totodată, a ținut să reitereze circumstanțele de fapt și de drept invocate inițial în cererea de chemare în judecată.

La 10 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură, copia cererii de recurs depuse de GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată de către destinatar la 17 octombrie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 25 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 1 iunie 2022 (f. d. 2-3 vol. II).

Se mai constată că la 30 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran a depus recurs motivat împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 19-20 verso vol. II).

Astfel, recursul depus de GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care

pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de GȚ „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Gospodăria Țărănească „Stoianov Ivan Petru”, reprezentată de avocatul Victor Baran se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu